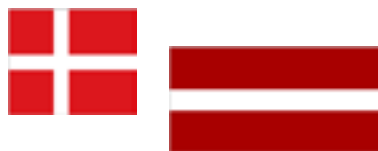

pris: 25 kr.

Foreningen Danmark-Letland

nr. 3 september 2014 22. årgang ISSN 1901-5720

Janifesten 2014 på Holmen i Kbh.

Indhold

Koru Olimpiade i Riga 9.-19. juli 2014	3
Venskabsrejse til Gulbene	6
Handicap assistance i Rigas lufthavn	13
Mindedag ved Monumentet	17
Janifest på Holmen	19
Smag Verden Gadefest	21
Sommerfest på Stadebjerggård	23
Rite Nyt	24
Rejsetips til Riga	27
Lejredage i Talsi	30
Vi bjærged' dog Livet	35
Putins omfavnelser!	43
Nyheder fra Latvian Institute	46
Foreningen....	52
Bestyrelsen	53
Nyttige adresser	54
KALENDER	55

Husk at bruge foreningens hjemmeside, hvis du vil se de angivne links, da du så ikke behøver taste dem ind selv. Koden er: vairalat. Hvis du ønsker tilsendt mails om uforudsete aktiviteter skal du sende din email adresse til Jytte Helio på jytte@helio.dk

*Forsidefoto:
Fra Anda Dyrlund-Parpsts arkiv.*

Deadline for næste nummer er 1. december 2014

Koru Olimpiade i Riga 9.-19. juli 2014

I 2013 besøgte vi den nationale korfestival i Riga og i den forbindelse blev vi opmærksom på at Riga ville afholde en international korfestival i 2014 – som led i programmet for Riga – europæisk kulturby 2014.

Vi besluttede os straks til at det var noget vi måtte opleve, så vi bestilte 4 overnatninger på et hotel midt i Riga.

Og vores forventninger blev til fulde indfriet!

Vi begyndte dagene på Esplanade hvor de første kor startede kl. 12.00. En dag var det amerikanere i gule t-shirts og brune shorts som sang gospel og som blev afløst af små indonesiske kvinder i lange smukke thaisilkekjoler.

Kl. 14 startede koncerterne i Vermanes Darzs. Her var det flere gange store hold af kinesiske børn som i yndige dragter opførte forskellige børne-sang-lege. Også et stort mandekor i deres søndagsdress optrådte med lettiske sange.

Vermanes Darzs var også "sat til" med en masse boder med lettisk håndværk. Så det var kun den sidste dag hvor konkurrence-programmet blev stramt, at vi ikke nåede omkring parken.

Foruden parkoplevelserne overværede vi konkurrencer i "Sakrāla muzika a capella" i Sct. Peters Kirken, Gospel og Jazz i Rigas Congress Center og Jauktie kamerkori i Great Hall på Universitetet. Alle konkurrencerne varede i 4-5 timer og var af meget høj standard og der var gratis adgang alle steder. Dog betalte vi for en enkelt koncert og det var i Arena Riga hvor en berømt engelsk vocal gruppe – The King Singers underholdt.

Foruden alle koroplevelserne summede hele Riga af de 27.000 kordeltagere. Lige meget hvor vi gik mødte vi store hold i smukke dragter, eller et kor, som lige skulle have den sidste stemmeprøve inden optræden.

Vi fik dog også modvægten til al festivitassen ved at bruge et par timer i Stura Maja (huset på hjørnet) den tidligere KGB-bygning, som var åbnet med en udstilling i anledning af kulturbyåret. En bygning som har givet forfærdelige oplevelser for letterne og som har stået tom siden 1991. Og som ved et enkelt besøg gav en god indføring i fortidens forfærdeligheder. Udstillingen slutter 19. oktober og man skal derefter tage stilling til hvad bygningen skal bruges til. For øvrigt et hus som engang har været meget smukt.

4 fantastiske dage i Riga var slut men heldigvis kunne vi så også forlade storbyens tummel og igen komme ud til det dejlige, rolige Klauce i Viesite Novads, hvor vi normalt slår vores folder.

Aase og Jesper Lundbye

Fakta:

Olympiske lege i korsang Riga 2014

- Afholdes hvert andet år – denne (ottende) gang i Riga .
- I år 27.000 deltagere i 460 kor fra 73 lande (5 fra Danmark)
- Tidligere afholdt i: Linz, Østrig; Busan, Sydkorea; Bremen, Tyskland; Xiamen, Kina; Graz, Østrig; Shaoxing, Kina; Cincinnati, USA.
- Næste gang: Sochi, Rusland.
- Se også: www.singriga.lv; www.interkultur.com og en.wikipedia.org/wiki/World_Choir_Games.

Venskabsrejse til Gulbene

Den tidligere Them Kommune, som nu er en del af Silkeborg Kommune, har igennem 21 år haft venskabsforbindelse til Gulbene Kommune i det østlige Letland. Det har resulteret i adskillige venskabsbesøg og udvekslingsprojekter og i de første år også indsamling af tøj til uddeling og materiel til skoler, hospital og brandvæsen og den lutherske kirke i Gulbene, som menighedsrådene i Them har venskabsforbindelse med.

Men ikke mindst har der været flere gensidige besøgsrejser med forskellige grupper af folk fra kulturinstitutioner, folkedansere og menigheder. I 1997 var en stor gruppe i Gulbene til dansk-lettiske kulturdage og 2004 var en 70 deltagere fra Gulbene til Kulturuge i Them i forbindelse med Letlands optagelse i EU. Der har også flere gange været arrangeret turistbesøg i Gulbene af grupper fra Them, som der igen har været nu i sommer med 24 deltagere.

Venskabsbyforening

Forud for Them Kommunes sammenlægning med Silkeborg Kommune i 2007 blev der dannet en Venskabsbyforening Them-Gulbene til at fastholde venskabsforbindelsen i den nye store kommune, ligesom en tilsvarende venskabsforbindelse i Kjellerup med 2 landkommuner i Ungarn blev til Dansk-Ungarsk Venskabsforening. Begge venskabsforeninger får lidt støtte til driften fra Silkeborg Kommune, som i øvrigt har afviklet sine tidligere nordiske venskabsforbindelser.

Venskabsbyforeningen har set det som sit formål at hjælpe til at skabe venskabsforbindelser mellem foreninger og institutioner i henholdsvis Them og Gulbene, men bortset fra kirkerne og enkelte personlige venskaber har det ikke ført til varige forbindelser med direkte udveksling af information og folk.

De første indtryk af Letland

I august var en gruppe på 24 deltagere til Seniorfestival i Gulbene. Det var en blandet gruppe af seniorer fra Them, dels fra "Idræt om dagen", dels en privat gruppe af turister samt nogle der ville besøge gamle bekendte og den lutherske kirke. Vi var først et par dage i Riga med rundvisning i den gamle bydel og fortælling om Rigas og Letlands historie. Vi besøgte også de store Torvehaller og var på havnerundfart m.m. Besættelsestidsmuseet var desværre lukket i de dage. Derefter kørte vi østpå langs Daugava floden, hvor vi gjorde holdt ved Salaspils Mindepark for den store tyske koncentrationslejr Kurtenhof. Trods det voluminøse sovjetiske mindesmærke og kæmpe skulpturer gjorde det et stort indtryk at blive mindet om en del af de lidelser og forfølgelser, som har præget det lettiske folks historie.

Vi kørte videre sydpå til Rite Højskole, hvor vi blev modtaget af bestyrelsen og forstander Niels Bendix Knudsen samt Lis Nielsen m.fl. som havde dækket fornemt lettisk frokostbord

Frokost på Rite Højskole, Niels Bendix fortæller.

til os, hvorefter vi fik fortalt om skolens historie og virksomhed og blev vist omkring.

Det var en god oplevelse af lettisk gæstfrihed og inspirerende at høre om det pionerarbejde, der gøres udfra skolen af lokale folk og støtte fra Danmark.

Til Seniorfestival i Gulbene

I Gulbene blev vi budt velkommen af Anna Vigante som er formand for Pensionistsammenslutningen Atpulgz i den nye Gulbene Kommune, som efter kommunalreformen i Letland omfatter en række tidligere landsbysamfund/landsogne foruden Gulbene By med ca. 8000 af i alt 22000 indbyggere, hvor af ca. 25% er pensionister. Vi blev vist rundt i Gulbenes Pensionist Center, hvor der også er lokaler til invalideforening og ungdomscenter og senere mødte vi Gulbenes Pensionistforening i Kulturhuset, hvor der var arrangeret rundvisning og korsang samt igen lettisk frokost. Her havde vi også en udveksling af oplysning om levevilkår for pensionister i Letland og Danmark, hvor vi blev klar over at pensionen er meget lille i Letland i sammenligning med vore gode danske pensioner, selv om vi også betaler mere i skat, men aktiviteterne ligner hinanden meget med havearbejde, husflid, pasning af børnebørn samt forskellige aktiviteter med dans og korsang.

Den følgende dag blev vi modtaget på Gulbene Rådhus af borgmester Nikolajs Stepanovs og en række byrådsmedlemmer og ansatte, som fortalte om kommunens udvikling og aktiviteter indenfor det sociale område samt kultur og idræt. Det er en fast tradition, at besøgende grupper bliver officielt modtaget på rådhuset, som en anerkendelse af kommunens interesse i at støtte venskabs-forbindelser til omverdenen. Gulbene har venskabsbyer i flere lande, Estland, Litauen, Polen, Rusland, Belarus, Ungarn og Italien foruden altså Them i Danmark.

Om eftermiddagen kørte vi til landsbyen Tirza, hvor Senior-

festivalen blev afholdt i år for hele Gulbene Kommune. Der var først koncert i kirken med kor fra de forskellige landsbyer og gæster fra andre steder. Og om aftenen var der opvisning på en friluftsscene med lige så mange grupper af folkedansere, seniordansere og kor. Her bragte den danske gruppen en hilsen og sang et par danske højskolesange, bl.a. "Livstræet", som er oversat til lettisk, så alle kunne synge med på omkvædet

Den danske gruppe synger "Livstræet"

På sightseeing i Gulbenes omegn

De følgende dage var der sightseeing i omegnen af Gulbene med besøg i Stameriena, hvor der ligger en smukt restaureret ortodoks kirke samt et slot. Her blev vi vist rundt af en lokal guide, som fortalte spændende om sin barndom og skolegang i landsbyen. Derfra kørte vi med smalspors-jernbane til Aluksne, som er en spændende by tæt ved grænsen

Folkedans på friluftsscenen

til Estland og Rusland. Her er et særligt Bibelmuseum, fordi bibelen blev oversat første gang til lettisk af den lokale præst Ernest Gliks med støtte fra den svenske konge i 1683.

Søndag var en del af gruppen til gudstjeneste i den luther-ske kirke i Gulbene, hvor undertegnede bragte en hilsen fra menighedsrådet i Them, og vi sang Grundtvigs salme: Kirken den er et gammelt hus, der er den eneste salme af Grundtvig i den lettiske salmebog. Efter gudstjenesten blev gruppen beværtet ved kirkekafe og lettisk frokostbord sammen med præst, organist og medlemmer af menighedsråd og menighed – og vi udvekslede som sædvanlig gaver.

En anden gruppe var ude at besøge en økologisk gård med egen osteproduktion og fik også tid til en omgang golf på en lokal 6-hullers bane. En tredje gruppe var på privat besøg

hos nogle bekendte, som de har haft forbindelse med de sidste 20 år.

Om eftermiddagen besøgte vi samlet en pensioneret landmand i landsbyen Lizum, som har startet en fremstilling af vin af æbler tilsat forskellige frugter, som hindbær, arunia og tranebær. Det var der kommet nogle meget velsmagende vine ud af, som vi nød at smage.

Tilbage over Valmiera, Cesis og Sigulda

Den 8. dag gik turen i bus tilbage til Riga Airport med stop ved Valmiera Muiza (Bryggeri), hvor vi fik demonstreret traditionel lettisk ølbrygning og nød de fine smagsprøver. Derefter havde vi et interessant besøg hos en tidligere landmand Andres Actines i Veselava i nærheden af Cesis, som har indrettet sin gård som en slags lettisk kraftcenter, hvor folkelige figurer og symboler sammen med samlinger af sten og vanddamme er blevet et mødested for egnens folk bl.a. ved midsommerfest. Det var meget spændende at høre Andres fortælle om stedet og sine ideer.

Derefter måtte vi selvfølgelig også forbi Sigulda og besøge Turaida borgen og høre om Turaidas Rose, for ikke at tale om parken med mindestenen for Krisjanis Barons og skulpturerne med symboler fra de lettiske folkesange, dainas, som netop blev begyndt samlet af Krisjanis Barons i sidste halvdel af 1800-tallet, da man begyndte at holde nationale sangfestivaler som udtryk for en fremvoksende lettisk folkelig og national bevidsthed.

Alt i alt har vi haft en oplevelserig tur med mange indtryk af lettisk natur med storke og folkeliv og stor gæstfrihed, men også af et land og et folk som er i en god udvikling og med en vis national bevidsthed om, at man vil bevare og udbygge sine traditioner med nye initiativer.

*Niels Uldall-Jessen
Venskabsbyforeningen Them-Gulbene*

Kraftcenteret hos Andres Actines i Veselava

Aarhus pigekor verdens bedste

De århusianske piger vandt guld i World Choir Games 2014 i Riga.

30.000 sangere fra 78 nationer dystede i forskellige kordiscipliner og det blev Aarhus Pigekor der løb af med titlen som bedste kvindekor.

Flottere kan det vist ikke blive, siger Lars-Ole Vestergaard fra Aarhus Musikskole til lokalavisen AarhusVest den 29. juli.

Allan Fisker

Handicap assistance i Rigas lufthavn

Kan man få "handicap assistance" i Rigas lufthavn?

Ja, det kan man, og endda på en meget velfungerende måde.

Da jeg p.t. er ret gangbesværet, har jeg i sommerens løb fået afprøvet "assistancen" i en del forskellige lufthavne, men oplevelsen i Riga var noget helt for sig selv.

Normalt skal man gå ned ad en landgangstrappe og derefter over til et trappetårn (uden elevator), der så fører en op til ankomstgaten i lufthavnen. Flyet kan ikke dokke ind, som vi er vant til i København.

Da vi ankom (Norwegian-fly) til Riga, blev jeg som vanligt bedt om at vente, til alle "normale" passagerer var kommet ud, og jeg undrede mig lidt over, at der stadig ikke blev vinket til mig om, at assistancen var klar, og at jeg ud af vinduet ikke kunne se nogen kørestol nedenfor trappen. Men pludselig vinkede de mig så op til udgangen, jeg skulle ikke ud via trappen, nej, den modsatte side, døren, hvor der normalt tages varer til catering ind, stod åben og udenfor var der en platform! Via den platform kom jeg så ind i et rum, der lignede en bus med sæder, en kørestol og lidt mere plads. Flypersonalet havde set, at der i flyet var en dame mere med, som gik med stok, og hun og hendes ledsager fik tilbud om at komme ud samme vej. Da vi var kommet ind i "bussen", blev den så sænket ned til lavere højde, og nu var det blevet til en bil, som kunne køre os hen til døren ind til bagageudleveringen! Den unge mand, som koordinerede, talte fantastisk godt engelsk, ledsagede os til bagagebånd, fulgte mig ud med bagagen, og selvom min veninde stod i ankomsthallen, fulgte han med helt ud til taxaen og sørgede for at min kuffert blev lagt op i den.

Ved hjemrejsen var assistancen lige så velfungerede, fra jeg ved check-in sammen med skrankedamen kiggede på, at der på min billet i hendes computer stod, at jeg skulle have hjælp, og fik forklaret hende, at jeg ikke kunne gå på trapper og ikke kunne gå ret mange meter, og at jeg ikke selv havde hverken kørestol eller ledsager med, så tog de over. Igen en ung mand, med virkelig gode engelskkundskaber og som var meget glad for sit job! Han kørte mig i kørestol gennem security og ud til gaten. Der bad han mig så blive i nærheden af den og lovede at komme i god tid og hjælpe mig videre. Og det gjorde han. Jeg blev i kørestolen kørt ”bagom” gennem en anden kontrolpost og derefter ud til en ”liftbil”, og så løftet op til cateringindgangen igen, hvor flypersonalet tog imod.

Når jeg nu fortæller dette så omhyggeligt er det med den hensigt, at jeg gerne vil have, at så mange som muligt bliver klar over, at det ikke er flyrejsen, der står i vejen for, at man selv om man ikke går godt, kan komme til Riga. Billederne her er stillet til rådighed af Rigas Lufthavn.

”Handicap Assistance” i lufthavnene er gratis. Hvis man køber sin billet gennem rejsebureau, skal man bede rejsebureauet om at bestille assistancen, har man købt billetten på nettet, skal man selv henvende sig til flyselskabet og bestille. Der kræves ingen henvisning.

Og lige til sidst, jeg har også kun gode erfaringer med assistancen i Københavns Lufthavn, den er bare ikke så ”spektakulær” med sjove liftbiler, da mange af flyene jo dækker ind, så man går ombord uden trapper.

Kirsten Gjaldbæk

Mindedag ved Monumentet

Ambassadør Kaspers Ozolins og Kaspars Judzis

En af de største mindedage for deportationer af letter til Sibirien og til arbejdslejre, er den 14. juni. I denne anledning havde Letlands ambassade som vanligt arrangeret et besøg ved det lettiske monument på Vestre Kirkegaard.

Den lettiske Ambassadør Kaspers Ozolins bød velkommen, og der var mødt både danskere og letter op på Vestre Kirkegaard for at mindes dagen. Efter velkomsten lagde ambassadøren en smuk rød-hvid blomsterdekoration ved monumentet. Ambassadøren syntes vi skulle deltage aktivt, så han foreslog, at nogle af os læste et digt op af den lettiske digter Knuts Skujenieks. Digtene var oversat til mange sprog, blandt andet dansk, svensk, islandsk, engelsk og tysk. Inden vi tog hjem talte vi lidt sammen ved monumentet.

Jytte Helio

Janifest på Holmen

Tomass Kozlovskis på klaver og Tina Burova på violin.

En dejlig sommerdag i juni med højt solskin, var der inviteret til Janifest på Holmens Spejdercenter. Det var de to foreninger Lettisk-Dansk Forening og Danmark-Letland Foreningen som i samarbejde havde arrangeret festen.

I dejlige omgivelser på pladsen foran de gamle militærbygninger var der placeret stole så alle kunne nyde den fine koncert, hvor musikken bestod af violin, klaver og fløjte og Københavns lettiske Kor sang. Desuden optrådte dansegruppen "Solis" og denne gang ikke kun med folkedanse, nej vi så unge piger i dans med langt udslået hår og farverige nederdele. Meget smukt.

Efter dansen havde deltagerne selv medbragt mad, som blev sat på et fælles bord i de grønne omgivelser bag bygningerne. Her sad vi så på tæpper og ved et lille Sct. Hans bål eller ved et lejrbrål og nød vores fælles mad. Og folk gik rundt

blandt hinanden og fik snakket og hygget sig. Den lettiske ambassadør deltog også sammen med sin familie. Det var en meget hyggelig eftermiddag, tak til de der brugte tid og kræfter på at lave sådan en fin dag for os andre. LN

Anete Rudzīte, Zane Burkevica, Ruta Ūdre, Paula Ozoliņa, Paula Zeikmane, Linda Tillere.

Smag Verden Gadefest

Københavns lettiske Kor og dansegruppen Solis

Igen i år var Foreningen Danmark-Letland med i Københavns Kommunes arrangement for foreninger. Vi har snart været med i mange år og festivalen har skiftet navn flere gange, fra International Dag, Mærk verden og nu i år hedder den altså Smag Verden Gadefest. Til at begynde blev festivalen afholdt inde ved Søerne, så på Nørrebrogade og så ved Rantzausgade og de sidste par gange har det været afholdt på Prags Boulevard på Amager.

Foreningerne får stillet en teltbod med bord, stol og elektricitet til rådighed og kan så møde op med deres brochurer og specialiteter fra deres land. Vi fra Letland havde små stykker lettisk rugbrød, og balsam til uddeling til folk som kom forbi og ville vide mere om Letland. Den lettiske ambassade havde været så venlig at låne os nogle meget flotte plakastandere med billeder fra hovedstaden Riga, og så havde de doneret balsam til uddeling. Desuden havde vi fyldt standen

med lettisk strik fra Rite Højskoles kvindegruppe og nogle enkelte glas honning måtte vi også have med.

Så mange folk kom forbi og ville gerne snakke og få nogle brochurer og tips til besøg i Letland og Riga.

Vi åbnede standen kl. 11.00 og lukkede kl. 21.00. En af de første som kom forbi os, var ambassadør Kaspars Ozolins og hans sekretær, Sandra Jurika, som kom med sin familie. Der var et meget stort underholdningsprogram fra mange forskellige lande og Letland var på scenen kl. 12.15 med et program som bestod af korsang, musik og folkedans blandedt mellem hinanden. Det varede 45 minutter og folkedanserne dansede på asfalten lige ud foran vores stand, så det kunne ikke være flottere. Mange folk så på og der var store klapsalver bagefter. Det var Anda Dyrlund-Parpst som havde organiseret det hele, (og deltagerne var fra Københavns lettiske Kor og Københavns lettiske Folkedansergruppe). Tak til dem!

Dans foran den lettiske bod

LN

Sommerfest på Stadebjerggård

Fra Andreas Aabling i Sønderjylland har vi modtaget følgende:

Til sommerfesten på Stadebjerggård, som i år var den 2. august havde vi letter på besøg, men for første gang i mange år var der ingen optrædende fra Letland.

Men der var meget andet på programmet. Jeg nævner her det vigtigste:

Præsentation af træskulptursymposiets skulpturer.

Cirkusopførelse af tyske badutspringere.

Tønderegnens Folkedansere dansede.

Havrens Venner sang "Jeg er havren, jeg har bjælder ."

Constance fra Frankrig oplæste franske digte.

Koreansk dans: Dansaem Kim, Heejung Kim og Ara Jo.

Tante Tuttles Knævarmere spillede dansk folkemusik.

Janis Kopiske fortalte om sine erfaringer med wwoofing.

(Wwoofing er en organisation, der bistår de, der gerne vil arbejde som frivillige på økologiske bedrifter internationalt).

Sommerfesten var som sædvanlig afslutning på det træskulptursymposium, som blev afholdt her på gården for fjortende gang. Her var god stemning, mange besøgende og fint vejr, så jeg er godt tilfreds med forløbet.

Andreas Aabling Petersen

Rite Nyt

Rite Højskole har gennem 5 år haft en ung dygtig lærer som har undervist lettiske børn i animation på sommerkursus. Hun har fået sin animationsuddannelse på Viborg Højskole og er nu uddannet lærer.

I øjeblikket har hun orlov, fordi hun lige har fået sit andet barn, Lote. Desværre blev den lille pige født med det, vi kalder klumpfod.

Klumpfod hedder på latin "talipes equinovarus", hvilket er sat sammen af talus (ankel) og pes (fod). Equino indikerer, at hælen er trukket op, og varus indikerer, at foden er indadvendt.

Klumpfod er en medfødt sygdom, hvor der er misdannelser i foden. Knoglerne og muskulaturen har af ukendte årsager ikke kunnet udvikle sig normalt under graviditeten.

I Danmark starter behandlingen med det samme, når et

barn bliver født med klumpfødder. Behandlingen foregår efter den såkaldte Ponseti-metode med gentagne gipsninger, hvor fødderne efterfølgende bliver holdt fast i en slags sko monteret på en skinne. Denne behandling retter langsomt fødderne op til normal stilling, og barnet undgår en ellers omfattende operation. Se www.sahva.dk for mere information.

Vores lærer skrev til Rite Højskole, om vi kunne hjælpe hende, om vi vidste, hvor man kunne købe brugte sko, idet det er meget kostbart med skoene og man skulle have nye hver gang barnet voksede. Det er lykkedes at få hjælp fra Sahva, som er en dansk virksomhed, der laver hjælpemidler af enhver slags til handicappede. Firmaet sendte gratis nogle sko til læreren mod at de måtte få et billede af lille Lote til at lægge på deres facebook.

LN

Sandskulpturer i Blokhus

Her har to unge lettiske kunstnere Uldis Zarins og Kristis Zarins lavet hver deres sandskulptur. Man kan se udstillingen indtil den 26. oktober.

Rejsetips til Riga

I Informations rejsetillæg i september er der en beskrivelse af Riga for turister:

På sporet af kulturbyernes sjæl: Riga i farverig forvandling

I lederen udtrykkes ønsket om at finde byens sjæl, dens inderste, det der definerer byen historisk og kulturelt lige nu. Artiklens overskrift og rubrik lyder:

Fra brun sovjetstat til europæisk hipsterby

Rigas unge generation kan hverken huske Berlinmuren eller Bresjnevs buskede øjenbryn. De er vokset op med Wifi, EU-medlemskab og stejle vækstrater, og det sætter sit præg på Letlands hovedstad, der gentrificeres efter det mønster, man kender fra New York, Berlin og København

Til sidst i artiklen findes 9 highlights:

Sjælen:

1. Vecriga – den gamle by
Den turistede, gamle middelalderbykerne er Rigas vugge. Et UNESCO Worldheritage-site, hvor de største attraktioner er Domkirken og Sct. Peterskirken
2. Radio- og tv-tårnet
Det 386 meter høje tv-tårn fra 1986, der er inspireret af Eiffeltårnet, er et symbol på sovjetepoken. Det er den højeste bygning i Baltikum, og man kan nyde en fantastisk udsigt i 97 meters højde.
3. Miera iela-kvarteret
Et upcoming område, hvor den postsovjetiske generation – EU-generationen – drikker cafe latte, fadøl og lytter til indiemusik. Gå på café DAD eller café Taka

Maden

4. Andiluziljas Suns
Gemt væk på en stille plads med springvand og EU-flag ligger en restaurant, hvor man i ro og fred kan nyde en fadøl og en billig middag.
Elisabetes iela 83
5. Restaurant Maja
Smukt placeret i et kompleks af nyrenoverede træhuse, der også rummer en vin bar og et galleri. Her er frokosttilbud mellem kl. 12 og 16.
Kalncierma iela 37-5
6. Stock Pot
Hyggelig og populær lille frokost restaurant nord

ĒDIENKARTE

08.09.2014 - monday

- VG Thai veggie jungle curry soup
- V tomato and blue cheese soup
- LF Srilankan fish soup
- VG Srilankan paripu dal
- LF Spicy Thai chicken satay
- LF Irish beef stew in murphy's

09.09.2014 - tuesday

- VG bohemian borsch
- VG West African yam & white wine soup

for centrum med mellemøstlige retter. Er vejret til det, kan man sidde udenfor og beundre den smukke Sct. Gertrude-kirke
Gertrudes iela 6

Kulturbyen

7. Kanepes Kulturas

Bar, café og kulturhus med et hyggeligt udendørsareal og et rigt udvalg af øl og spil. Her er et væld af koncerter og klubstemning i weekenden.

Tjek facebook siden.
Skolas iela 15

8. Kalnciema Kvartals

Gratis koncerter hver torsdag og marked med mad- og håndværk hver lørdag.
Kalncierma iela 35

9. Riga Domkirke

Den protestantiske katedral er opført i 1211 og har både et imponerende orgel og en skyggefuld gårdhave. Pladsen omkring kirken er et godt sted at nyde en kop kaffe.

Riga Doms

Lejredage i Talsi

I dagene fredag den 15. og lørdag den 16. august var der stort rykind af Lejreborgere i Talsi. Anledningen var, at vi i Lejre fra vores venskabsby, Talsi i Kurland, havde fået en invitation til at præsentere kommunen i forbindelse med de årlige festdage i Talsi, *Dižmāra*.

Forberedelserne var gået i gang allerede i januar. Her havde man gennem annoncering inviteret alle, der havde en god ide, til at deltage i et inspirationsmøde: Musikskole, Ungdomsskole, folkeskoler, foreninger, institutioner, sang- og musikgrupper, erhvervsliv og museer.

Der viste sig at være stor interesse for at deltage, og i løbet af foråret blev ideerne konkretiseret. Samtidig var der en tæt kontakt mellem kontaktpersonerne i henholdsvis Talsi og Lejre, ligesom der blev etableret kontakt mellem samarbejdspartnere i de to kommuner.

I dagene op til festlighederne ankom ca. 110 lejreborgere til

Hestene fra Prindsens Hverving gik forrest i optoget

Der blev udkæmpet drabelige slag

Talsi, og vi satte hurtigt vores præg på byen. Blandt deltagerne var også et antal kommunalpolitikere og embedsmænd med borgmester Mette Touborg i spidsen.

Noget af det, man hurtigt lagde mærke til i byen, var 4 islandske heste med ryttere og ledsagere klædt i jernalderdragter. De var fra *Prindsens Hverving*, og de gav i løbet af fredagen og lørdagen flere opvisninger og tiltrak mange tilskuere. De kan i øvrigt ses i Sagnlandet Lejre.

Allerede fredag formiddag begyndte en workshop for børn ved Talsis regionale museum, arrangeret af Sagnlandet Lejre. Denne dag var der også et møde i museets sal med erhvervsfolk fra Talsi. Her viste borgmester Aivars Lacarus, Talsi, en præsentation af Talsis kommunale og erhvervsmæssige struktur, og erhvervschef fra Lejre Kommune, Thomas Hørdam, fortalte om Lejres erhvervsliv og om, hvordan man fra kommunens side forsøger at understøtte dette. Om eftermiddagen var der officiel reception for festivalgæsterne med borgmestertaler og gaveoverrækkelser i rådhusets store sal. Her deltog også nogle mindre delegationer fra

Talsis tyrkiske, finske, estiske og litauiske venskabsbyer. Borgmester Aivars Lacarus beklagede, at Talsis russiske venskabsby, Skolkovo, pga. den aktuelle situation ikke var repræsenteret. ”Der sker uacceptable ting i de østlige lande, men for os er det vigtigere at respektere gensidige relationer og venskab.”

Efter en gymnastikopvisning i sportshallen, der ligger lige over for rådhuset, vandrede man kl. 18 med dannebrogssflag i hånden og med Rhoar kvintettens messingblæsere i front på en vogn, ned til kulturhuset i bymidten, som var centrum for aktiviteterne. Det var virkelig festligt og noget, der skabte stor opmærksomhed.

Foran Kulturhuset blev åbningen af Lejredagene markeret med taler af de to borgmestre, Aivars Lacarus og Mette Touborg. De takkede hver især for invitationen og arrangementet og fremhævede værdierne i venskabsforbindelsen. Alt imens holdt 4 ryttere på islandske heste vagt med lanser og dannebrogssflag.

Inde i Kulturhuset blev udstillingerne nu åbnet: På 1. sal

Der var stor interesse for at se, hvordan man hugger i flint.

havde 6 kunstnere "Art Grop 6" en udstilling af malerier og fotografier, og i stueetagen var der en præsentation af 18 Lejre-virksomheder i form af plancher med fotos og tekster på engelsk og lettisk. Samtidig kørte der en diasserie, der viste Lejres landskabelige herligheder. Den var fremskaffet gennem et samarbejde med medlemmer af Lejre Fotoklub. "Art Group 6" stod også for opsætning af farvede paraplyer og hvide sejl som iøjnefaldende kunstværker rundt om Talsu Ezers (sø).

Om aftenen og den næste dag kom der nu rigtig gang i aktiviteterne uden for. Foran Kulturhuset danner belægningen en slags scene, og her var der optræden af linedancere og showdancere, og lørdag formiddag sang vi alle med blæserakkompagnement et par af vore kendte danske fædrelands-sange. Der var også optræden af lettiske sangere og dansere i folkedragter.

Letterne havde forberedt et lille indhegnet areal overfor kulturhuset, og her viste Sagnlandet, hvordan man hugger i flint, der var servering af økologiske fødevarer fra Lejre, og vikingelege for børn og voksne. Alt imens lavede Prindsens Hverving opvisning på et areal lidt uden for byen, og elever fra Lejre Billedskole afsluttede et stort billedkunstværk.

Med til aktiviteterne lørdag eftermiddag hører også, at de to borgmestre i fællesskab plantede et træ i parken ved Pastende Kulturhus som symbol på varigt venskab mellem de to kommuner.

Der har været en betydelig presseomtale af begivenhederne både i Talsi og i Lejre, og der kan ses flere billeder fra Lejredagene i Talsi på web-adressen:

www.talsi.lv/bilzu-galerijas?gallery_id=109

Jørgen Lauterbach

Links til presseomtale samt uddrag af borgmester Aivars Lacarus' tale ved receptionen på rådhuset (Dome) fredag eftermiddag.

Interesserede kan læse hele talen og nogle pressemeddelelser på lettisk og se billeder fra de forskellige officielle lejligheder:

<http://www.talsuvestis.lv/lv/zinas/talsu-novads-svetkos-dizojas-kopa-ar-draugiem-no-arvalstim/>

http://www.talsi.lv/aktualitates/_talsu_draugu_diena_iespeja_iziet_no_ierasta

Photo galery see in it:

http://www.talsi.lv/bilzu-galerijas?gallery_id=109

Borgmestertaler foran Kulturhuset

Vi bjærged' dog Livet

Fra Allan Fisker i Århus har vi modtaget en bog, som han er stødt på under sorteringen af de ting, som han har modtaget til Letland.

Det drejer sig om:

Einar Boesgaard: Vi bjærged' dog Livet

Danske Øjenvidners Beretning om de baltiske Landes Undergang

KØBENHAVN 1941

Bogen er med andre ord skrevet i starten af 2. Verdenskrig. Den bringes her fordi den giver stof til eftertanke i forbindelse med begivenhederne i Ukraine.

Vi bringer et uddrag på 4 sider af bogen, men interesserede kan bede om en elektronisk kopi via mail til redaktøren, men den kan også lånes fra bibliotek.dk, da der er 3 af hovedbibliotekerne, som har bogen.

Den kyniske Forberedelse af Overfaldet

Ja, denne Optimisme var saa haardnakket og holdt saa længe ud, at den endog fortsatte, efter at den diplomatiske Offensiv var sluppet løs, der var det umiddelbare Forspil til Erobringen af de tre Lande. Denne Offensiv vil til sene Tider komme til at staa som et Skoleeksempel paa en uhæmmet Voldspolitik indsvøbt i et hyklerisk Klædebon. Trin for Trin gennemførtes den sovjetrussiske Politik overfor de tre Lande med en Kynisme, der giver Indtryk af, at de røde Politikere har moret sig over Ofrenes Skræk og Fortvivlelse i samme Grad, som de har gnedet sig i Hænderne over at se dem modne til Nedslagtning.

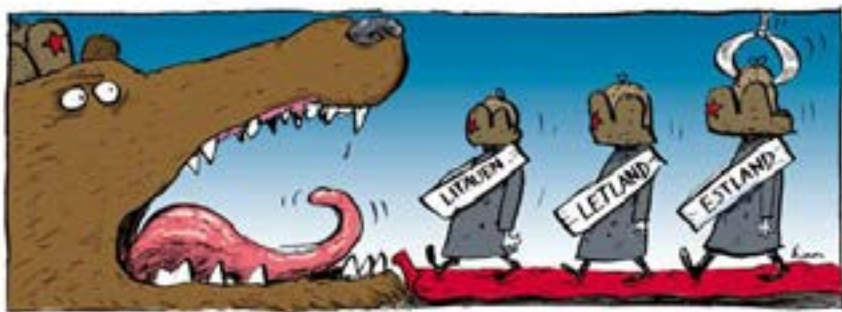
Den 18. September 1939, da den nye Verdenskrig havde varet et Par Uger, begyndte Katten saa smaat at slippe ud af Sækken. Det skete med en Forsikring fra Sov-

jetrusland om den Agtelse, man nærede for de tre baltiske Staters retlinede Neutralitetspolitik og deres noble Holdning i deres Egenskab af Naboer. Russerne havde paa dette Tidspunkt estiske Gæster »ved Hove«. En større Handelsdelegation fra Estland befandt Sig i Moskva for at »revidere den russisk-estiske Handelstraktat«, der nu skulde tillempes til Krigstidens særlige Forhold. Det faldt ved denne Lejlighed saa naturligt som noget at sige nogle kønne Ord ikke blot om disse gæster, men ogsaa om de øvrige baltiske Stater.

Forhandlingerne gik, hvad ingen kan undre sig over, særdeles glat fra Haanden. Fra russisk Side var der i det mindste ikke Aarsag til at gøre Ophævelser i Betragtning af, at man dog vilde slaa en Streg over hele Herligheden i den nærmeste Fremtid. Antagelig har de røde Forhandlere faaet sig en hjertelig billig Latter og mange triumferende Dunk i Maven, naar de estiske Handelsdelegerede ikke var i Stuen.

Den 19. September var man færdig - Dagen efter den russiske Venskabserklæring - og den 22. kunde Traktaten skrives under, hvad man dog fra russisk Side foreslog skulde ske under lidt festlige Former, hvorfor man inviterede den estiske Udenrigsminister, Hr. Selter, til at komme til Moskva, hvorhen han siges at have begivet sig uden nævneværdig Mistanke, men dog maaske med en Smule Uro i Sindet over den Voldsomhed, hvormed det russiske Telegrambureau Tass havde kastet sig over de estiske Havnemyndigheder, som »havde medvirket til«, at den polske Undervandsbaad, der kort forinden havde søgt Tilflugt i Revels Havn, var stukket til Søs igen. Efter Tass' Mening til stor Fare for Rusland.

Var Hr. Selter rolig ved sin Afrejse, saa maa han have følt sig underlig til Mode ved sin Ankomst til Moskva - hvor han erfarede, at han ikke skulde til nogen Banket i Anledning af, at de to Lande var blevet enige om visse Vilkaar for deres Samhandel, men at det, man nu under de festligste Former vilde fejre i flere Dage, var, at Sovjetunionen og

hans eget Land havde indgaaet en gensidig Forsvarspagt, ifølge hvilken Russerne skulde have Halvdelen af Revals Flaadehavn, Baser paa de estiske Øer for deres Flaade foruden en stor Flyveplads ved Reval, forskellige militære Etablissementer rundt om i Landet samt Ret til at anbringe 25,000 Mand Tropper paa nærmere angivne Steder i Estland.

Alt sammen til fælles Gavn og Glæde ifølge den Forsvarspagt, der vilde give Estland den store Nabos »Beskyttelse«. Der var ikke nogen Vej uden om. Den eneste Vej hed i hvert Fald væbnet Modstand, og den var ingen af de baltiske Stater parat til at betræde.

Der var kun at tage imod det højsindede Tilbud om Beskyttelse, der fremsattes af Moskva, et Tilbud, der motiveredes med Ruslands aldrig svigtende Omsorg for det gode og venskabelige Forhold mellem Sovjetunionen og dens Naboer. Deres ubetingede Suverænitet kunde naturligvis ikke berøres af en saadan gensidig Overenskomst om Bistand mod Overfald fra den ene eller anden Kant.

Det var, lod man forstaa, i Virkeligheden saa lidt, der krævedes af Estland, Anbringelsen af nogle ganske enkelte Baser og en lille Smule Militær, og til Gengæld for dette, som jo var en for Estland selv saare nyttig Sikkerhedsforanstaltning, vilde Rusland love yderligere at støtte Landet, hvis det skulde blive udsat for Overfald eller blot Trudslar om Overfald fra Tredjemagts Side.

Hvis Udenrigsminister Selter eller nogen i Estland skulde faa det Indtryk, at der ved en saadan Pagt kunde gaa noget Skaar i Estlands Frihed og Selvstændighed, vilde det være en nærmest lav Mistænksomhed, som man i hvert Fald snart vilde blive nødt til at forlade, naar blot man satte sig en Smule nærmere Ind i Overenskomsten, der i selve sin Tekst slog en tyk streg over enhver Mistanke.

Tværtimod: Pagten var netop en Bekræftelse af det højtidelige Udsagn fra Sovjetrusland ved Fredsslutningen i 1920 om »evig Anerkendelse« af den estiske Suverænitet. I Pagtens femte Artikel stod det med saa klare Ord som ønskeligt, at hverken Estland eller Rusland havde noget at frygte: »Den nærværende Overenskomsts Gennemførelse berører ikke nogen af Signatormagternes Suverænitet, særligt ikke deres statsretlige eller økonomiske Systemer«.

I samfulde ti Aar kunde Estland nu se Fremtiden i Møde med al den Tryghed, som Moskva-Regeringens givne Ord nødvendigvis maatte fremkalde. Man skulde nu blot til i Enkeltheder at gennemgaa, hvorledes de russiske Baser kunde anbringes, saa vilde alt være i den skønneste Orden.

Den russisk-estiske »Forsvars«-Pagt gjorde vistnok et langt dybere Indtryk ude i Verden end i selve Estland, hvor man besynderligt nok ikke i den paatvungne Aftale om den store Nabos kærlige Beskyttelse syntes at se nogen overhængende Fare.

En dansk Journalist, som et Par Uger senere gæstede Reval, oplevede i det mindste at høre et Bestyrelsesmedlem for den i Huj og Hast stiftede »Estisk-russiske Forening« udtale sig om det aldeles fortræffelige Forhold, der nu var oprettet mellem det lille stadig lige selvstændige og suveræne Estland og den store »militært uovervindelige« Nabo.

Det var efter hans Opfattelse - eller dog efter hans Ytringer noget meget gunstigt og glædeligt, der var sket. Hans Stilling som Bestyrelsesmedlem giver maaske noget af en Forklaring, maaske kan den ogsaa søges i den Omstændighed, at han af Profession tilfældigt var Diplomat.

Men han var ikke ene om denne Opfattelse. Tværtimod var den i Estland almindeligt udbredt.

Og saa forbløffende det kan synes, var den ikke mindre almindelig i Letland, da den lettiske Udenrigsminister faa Dage efter Afslutningen af den estisk-russiske Pagt fik Indbydelse til at komme til Stede i Moskva. Med et ganske tilsvarende Formaalsom det, der havde kaldt Hr. Selter til.

Den lettiske Delegation maatte afsted, og den blev i Moskva modtaget med det glædelige Budskab at Fader Stalin havde besluttet at tilbyde Letland den samme generøse Behandling som den, Estland havde kunnet glæde sig ved. Ogsaa Letland vilde, meddelte man Delegationen, i de første ti Aar kunne regne med Beskyttelse fra sovjetrussisk Side, hvis der skulde vise sig saa meget som en Trudsel i Horisonten.

Naturligvis kunde en saadan »Beskyttelse« dog i Letland saa lidt som i Estland gennemføres paa Afstand. Ogsaa Letland maatte give Russerne Mulighed for at anbringe de værnende Styrker paa dets Omraade og for at anlægge passende Baser.

Det skulde dog ikke være nogen Tvang i den Forstand, at Letland ligefrem maatte afstaa de Omraader det russiske Militær saaledes havde Brug for. Tværtimod. Rusland vilde ikke blot betale en rimelig Pris, men sandelig ogsaa fremdeles betragte de paagældende Arealer som hørende under den ganske ubeskaarne lettiske Højhedsret.

Og ogsaa i Letland vilde man - indtil Beskyttelsesformaalet maaske blev effektivt - indskrænke sig til at placere en saa beskeden Hær som 25,000 Mand. De skulde hovedsagelig anbringes i Libau og Windau samt paa Kysten mellem disse to Byer. Den 5. Oktober kunde Letlands Udenrigsminister rejse hjem med Pagten i sin Dokumentmappe. Turen var kommet til Lithauen.

<http://www.youtube.com/watch?v=YL-3TgTz-MU>

Senere beskrives det hvordan denne fredspagt reelt blev udmøntet:

For det viste sig omgaaende, at selv de Krænkelser af Suveræniteten, som Pagterne de facto vilde føre med sig, kun var en beskeden Antydning af, hvad Sovjet straks havde i Sinde at tilrive sig af Magt i Nabolandene.

De relativt beskedne Baser svulmede op i Antal og Udstrækning. I Løbet af kort Tid dækkedes hele Kyststrækningen fra Narva til Libau med russiske Baser. Der indrettedes Baser paa Øerne, oprettedes Flyvepladser i Land. Og ikke nok med det.

Bestemmelsen om, at der kun skulde garnisoneres 25 000 Mand russisk Militær i hvert af Landene viste sig at være lige saa udpræget en Papiraf tale. Ingen fik Lejlighed til at tælle Soldaterne. Men iøvrigt kendte Besættelses-Manøvens Frækhed ingen Grænser. For paa given Anledning lod man forstaa, at i de 25 000 Mand medregnedes ikke saadanne Troppeafdelinger, der hørte under den i

de tre Lande stationerede russiske Flaade.

Dermed var fra Starten enhver Begrænsning udelukket. For hvem kunde hindre hele den russiske Hær i at »høre til Flaaden«? Ingen naturligvis, lige saa lidt som nogen af de tre Lande kunde hindre at Besættelsestropperne for at »opnaa effektiv Beskyttelse af Landene« gav en god Dag i alle Tilsagn om at ville holde sig indenfor de aftalte Garnisoner. Alle Punkter af strategisk Betydning blev umiddelbart besat af Russerne. Det var ganske vist ikke mere, end man kunde vente, hvis Besættelsen skulde have nogen reel Betydning.

Dette Ræsonnement maa aabenbart have været afgørende for baade Ester, Letter og Litauere. For selv da de første røde Tropper bredte sig over Landet, slog man sig til Taals med, at der blot var foregaaet en maaske ikke særlig tiltalende, men dog nødvendig »udenrigspolitisk« Nyordning, der nok, naar Verden igen kom i Lave, vilde kunne ændres. At man regnede med denne Mulighed, er der ingen Tvivl om. Samstemmende Vidnesbyrd bekræfter, at det virkelig var den almindelige Opfattelse. Hvilket giver et forbavsende Billede af den uhyre Tæthed, hvormed Rusland har forstaaet at opbygge sin kinesiske Mur af Pigtraad, Politi og Grænsevagter. For selv fra dette det nærmeste Hold har man ikke kunnet kikke saa meget over Muren, at man var i Stand til at opfatte, hvad der foregik bag den. Havde man i de tre Lande, hvor Bolchevismen i al sin Uhygge dog var kendt for kun tyve Aar siden, gjort sig klart, hvordan Tilstandene var i Sovjet, vilde den Sindsro, der ikke var Fatalisme men reel Optimisme, og som herskede i alle tre baltiske Folk, aldrig have kunnet eksistere.

Baggrundsstof:

I Kurland ligger de to vigtige havnebyer Liepaja (tidligere Libau) og Ventspils (tidligere Windau).

Den 340 km. lange, almindeligvis flade kyst danner knapt nogen eneste vig. De eneste punkter, hvor skibe kunne lande, er Windau, Libau og Polangen. Parallelt med kysten

løber lange sandbanker, som ofte strækker sig 10 -15 km. ud i havet og er en alvorlig hindring for søfarten.

Til den meget historieinteresserede læser kan vi oplyse at der efterhånden er kommet mange gamle dokumenter på internettet, så hvis man søger samtidig på Libau og Windau får man adgang til adskillige interessante artikler.

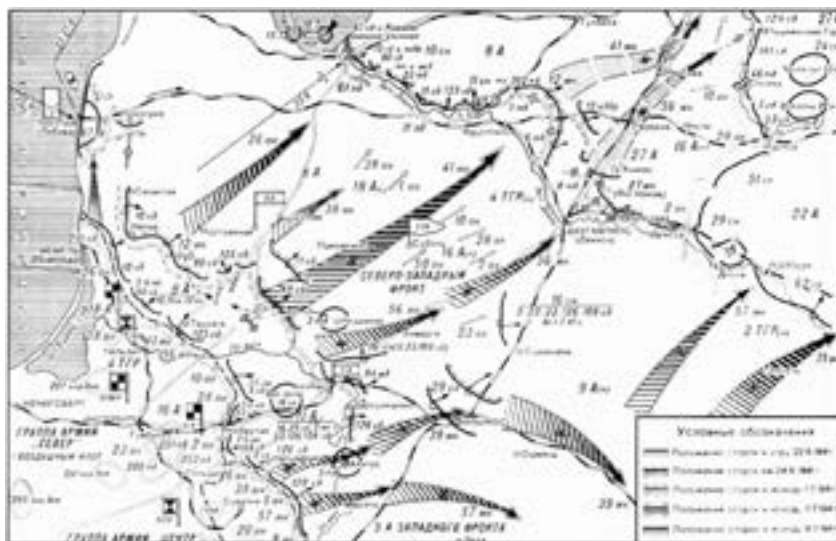
Som eksempel herpå er der herunder et uddrag fra avisartikler fra en Canadisk avis fra 1919, hvor det omtales hvordan de to havne blev erobret af bolshevikkerne og senere erobret tilbage igen.

(Received 8.45 p.m.)

VANCOUVER, Feb. 26.

Libau and Windau have been re-captured from the Bolsheviks.

The Baden residents are revolting against the dictatorship of the Soviets.—A. and N.Z.

*Den russiske besættelse varede kun kort tid.
Allerede 28.6.41 blev Libau erobret af tyskerne
og 1.7.41 blev Windau taget*

Putins omfavnelse!

Politiken bragte 27/7 2014 en dobbeltside med vurdering af forholdet Rusland/De baltiske Lande

Vi har plukket nogle uddrag herfra:

Vil Estland, Letland og Litauen tage imod Putins omfavnelse?

Nato og Anders Fogh er bekymret for, at Rusland har planer om at annektere Baltikum. Men vil russiske baltere overhovedet kendes ved Putins omsorg for de russisktalende mindretal?

Daugavpils og området langs Letlands grænse mod Hviderusland og Rusland er ikke bare Letlands fattigste, det er et af de fattigste områder i hele Baltikum. Sprog, fattigdom og totalt dominerende russisk tv skaber frygten for, at det er her, Putins destabiliserende undergravning af Nato's og EU's svageste led begynder. Måske er det her, de næste scener fra en borgerkrig med vrede og velbevæbnede oprørere skal udspilles? Det siger forskerne, politikerne og militærstrategerne, og det er derfor, vi er her.

Byen havde engang over 100.000 indbyggere og var knudepunktet for jernbanetrafikken mellem Rusland, Polen og det centrale Europa. I dag bor her måske 80.000, de er næsten alle sammen russere, og egnen er den del af Letland, hvor der bor flest russisktalende, nogle siger 60 pct., andre 70 eller 80 pct.

Misha Boykin er russer og føler sig som russer, men hele sit liv har han boet i dette hjørne af Letland – ligesom forældrene. Spørgsmålet om, hvad han mener om Ruslands fremfærd i Ukraine, trækker hans humør væk fra et muntert studieliv i Riga. »Det er en tragedie for alle, jeg har venner i Ukraine. Det burde ikke kunne ske, det er jo ikke Nordafri-

ka, selv om ukrainere nu har meget temperament«. Misha Boykin forstår ikke al balladen om Krim. »Det er jo lidt ligesom Skotland, der stemmer om uafhængighed til efteråret. Det er demonstranterne på Maidanpladsen, der startede det hele. De brugte vold og gik over grænsen i stedet for at vente, til de kunne vælge en ny præsident«.

Under overfladen er der store kulturelle forskelle og en latent sprogkonflikt, i tilgift har Estland og Letland henholdsvis 87.000 og 280.000 borgere uden pas og statsborgerskab. Det er de russere, der enten ikke vil, eller ikke kan bestå en sprogp prøve, der kombineret med en slags loyalitetstest over for de to staters forfatning og nyere historie er vejen til pas, statsborgerskab og stemmeret til parlamenterne. Baggrunden for den udbredte frygt for balternes skæbne er Vladimir Putin i den selvudnævnte rolle som alle russeres forsvarer og beskytter – uanset om de bor inden for eller uden for Moder Ruslands grænser.

Frygten er velbegrunderet, forklarer Janis Kazocins, der har været chef for den lettiske efterretningstjeneste i ti år. Parlamentsmedlem Artjis Lejins fra det nationalistiske centrum-højre parti, Unity, har præget udenrigspolitikken siden Sovjets sammenbrud. Han er en mand af stærke nationalistiske principper. Den slags ses blandt andet ved, om man taler russisk med russisktalende letter. Artis Leijns er sikker på, at der kun er 2-300 russiske letter, der håber på, at Putin vil tage dem hjem til Moder Rusland.

En af dem er formentlig hovedstaden Rigas tidligere viceborgmester, Aleksandr Gaponenko, manden bag talrige forsøg på at få fokus på forholdene for det russiske sprog og for de 280.000 letter, der ikke har statsborgerskab »Jeg taler, drømmer og tænker på russisk, siger han, »Jeg vil ikke have det statsborgerskab, hvad bliver næste krav til mig? Jeg føler mig ikke accepteret af dette land«, forklarer den ældre økonom og historiker og fremviser sit bleggrå 'fremmedpas'.

Hans indgangsreplik er, at oprør og vold som i Ukraine ikke kan ske i Baltikum – trods chikanerne mod de russiske mindretals områder, ikke mere er så stærke.

»De bliver uafhængige i Østukraine i løbet af få år, det støtter vi russere her i Letland, fordi vi selv føler det pres. Vi ønsker ikke en tilsvarende situation, men der er brug for dialog. Hvis den ikke kommer, kan jeg ikke udelukke, at alt kan ske«.

19-årige Misha Boykin er i modsætning til forældrene lettisk statsborger med pas og det hele, hans sørgmodige ansigt flækker i et stort grin ved tanken om krig og vold i gaderne.

»Nej, nej, nej – det kan slet ikke sammenlignes. Her opfører vi os ikke som fjender over for hinanden, måske lidt de gamle fra dengang med Sovjetunionen, men vi, ungdommen, vi er anderledes. Her bor godt nok ikke så mange letter, men jeg har et fint forhold til dem«.

Maris Dembovskis, Valmiera, Letland er optimist men dog bekymret:

Den 30-årige far til en pige på fire år er uddannet teolog. I dag arbejder han med it og har travlt med at bygge sit eget hus efter gamle lettiske principper.

»Jeg er bekymret, det er helt afgørende, hvad der sker i Østukraine. Hvis Putin får succes, vil det fortsætte, og så har vi et problem her i landet. 90 procent af dem, der taler russisk, er imod den slags, men de sidste 10 procent kan skabe problemer, Putin vil udnytte. Men jeg er optimist, nu bygger vi et lille hus her, så vores datter kan komme væk fra lejligheden«.

Nyheder fra Latvian Institute

Det lettiske basketballhold vinder alle seks EuroBasket 2015 kvalifikationskampe

Det lettiske hold sejrede i alle seks kvalifikations kampe, til EuroBasket 2015. Værten for 2015 championships er ikke blevet besluttet endnu. Der er i øjeblikket otte lande, inklusive Letland, som kæmper om retten til at være vært for mesterskabet.

Regeringen opfordrer til at styrke mindretals følelse af tilhørsforhold til Letland

Resultaterne af de nationale mindretalsundersøgelser "Følelse af tilhørsforhold til Letland" blev forelagt regeringen i Letland. Undersøgelsen interviewede 801 personer fra Letlands etniske minoriteter. Adspurgte, sagde 64 % personer af 801, at de betragter sig selv som patrioter af Letland. 22,4% af dem tilføjede "helt sikkert", mens 41,4% sagde, at de "havde tendens til at føle sig patriotiske i forhold til letland."

5.5 millioner euro mere til sundhedsydelser godkendt

Regeringen har godkendt 5,5 millioner euro til sundhedsydelser. De ekstra midler er beregnet til at dække flere uopsættelige finansieringer af mangler i sundhedssektoren. 1,1 millioner euro af beløbet skal gå til at dække udgifterne til ambulant behandling og 4.2 millioner til hospitaler, så de kan dække deres underskud.

Lettiske indbyggere donerer skoleartikler til ukrainske soldaters børn

Lettiske embedsmænd og civile har doneret rygsække, bogtasker og skoleartikler. De vejer flere tons og alt er specielt beregnet til børn af ukrainske soldater.

Konference markerer 25-årsdagen for den baltiske vej

Konferencen ”25 år efter. Den baltiske vej og sammenbruddet af den totalitære kommunisme: europæisk hukommelse og politisk Inspiration ” blev afholdt den 21. og 22. August. Formålet med konferencen var at vurdere kommunismens sammenbrud i det historiske og nutidige geopolitiske perspektiv. På den første dag af konferencen fandt en diskussion sted på Letlands Universitet om udviklingsmodeller, valgt af de baltiske lande og Østeuropa, og de vigtigste erfaringer udledt af den geopolitiske virkelighed i dag.

Anti-cancer lægemiddel med aktive ingredienser opfundet i Letland er blevet godkendt.

Ivars Kalviņš, leder af det lettiske Institut for organisk syntese, har bekræftet, at USA ’s Food and Drug Administration har godkendt brugen af et nyt anti-cancer lægemiddel i medicin. Det aktive stof i denne medicin blev opfundet og syntetiseret i Letland.

Regering skal beslutte støttemekanismer for virksomheder berørt af Ruslands embargo

Premierminister Laimdota Straujuma har krævet, at regeringen skal overveje støttemekanismer for virksomheder berørt af Ruslands seneste mad embargo. Regeringen planlægger kort og langsigtede støttemekanismer.

Antallet af nyfødte stiger i Letland

I 2013 var Letland den eneste baltiske stat der registrerede en stigning i antallet af nyfødte. Antallet af nyfødte i Letland sidste år voksede med 699 fra 2012. I Litauen og Estland, faldt antallet af nyfødte med 574 og 525 hhv.

Lufttemperaturen oversteg 37 grader Celsius for første gang i Letland

For første gang i historien med meteorologiske observationer i Letland har lufttemperaturen overskredet 37 grader Celsi-

us 4. August 2014.

Letlands første Diaspora politikdokument udarbejdet

Et udkast til handlingsplan om samarbejde med det lettiske Diaspora for 2015-2017 blev fremlagt på det ugentlige kabinet minister møde. Dette dokument definerer for første gang i Letlands historie, en samlet tværsektoriel politik for samarbejde med mennesker med oprindelse i Letland, der i øjeblikket bor i udlandet.

Diaspora (folk eller befolkningsgrupper, der frivilligt eller ufrivilligt lever spredt udenfor hjemlandet)

Udenrigsministeren i Letland sortlister tre russiske borgere

Letlands udenrigsminister, Edgars Rinkēvičs, har besluttet at medtage, på ubestemt tid, de russiske udøvende kunstnere, Oleg Gazmanov, Josif Kobzon og Alla Perfilova på listen over personer, der forbydes adgang til Letland.

Vejonis opfordrer amerikanske embedsmænd til at støtte permanente allierede styrkers tilstedeværelse i Baltikum

Ruslands aggressive og ulovlig handling har ændret den strategisk balance i regionen, derfor er det vigtigt for de baltiske stater, at de allierede styrkers tilstedeværelse, især jord enheder, bliver permanent i denne region, sagde Vejonis under sit møde med USA's embedsmænd.

Vejonis udtrykte også taknemmelighed for den 173th amerikanske faldskærmstrops brigade i Letland, som er en positiv udvikling, som har forbedret samarbejdet mellem Letland og de Forenede Stater og hjulpet befolkningen med at forstå betydningen af NATOs tilstedeværelse i regionen.

Amerikanske embedsmænd roste Letlands forsvar og oplyser at USA er klar til at tilbyde hjælp til Letland til gengæld for Letlands samarbejde og opfyldelse af sine forpligtelser.

Letland har fået tilladelse til at producere røget kød ved hjælp af traditionelle metoder

Efter afslutningen af regelmæssige drøftelser om benzo-pyren niveauer i røgede produkter, herunder fisk og kød, er en aftale vedtaget i Letlands favør. Smits koordinerede succesfuldt vedtagelsen af en særlig bestemmelse i Kommissiøns forordninger, som tillader Letland til at holde tidligere benzo-pyren niveauer i fisk produceret i Letland.

Verdensberømte Rigaindfødte udførte sammen koncert

I en af Riga 2014 højdepunkter, sluttede berømte musikere fra Riga den 6. juli foran den Nationale Opera i Letland med at fremføre udvalgt klassisk musik.

USA og Letland underskriver aftaler om at dele skatteoplysninger med hinanden.

USA's ambassadør i Letland Mark Pekala og Minister for Finance Andris Vilks underskrev en mellemstatslig aftale om at gennemføre den udenlandske konto skattelov. Overholdelse af loven (FATCA) har til formål at fremme gennemsigtighed mellem de to nationer på skatteområdet. Disse aftaler understreger det voksende internationale samarbejde om at slå ned på skatteunddragelse overalt og lette gensidig bistand i skattemæssige spørgsmål.

Erindring om 14. juni 1941

15,424 borgere i Letland blev deporteret til GULAG den 14. juni 1941 under den sovjetiske besættelse. Etniske letter, russere, jøder, polakker, ester, litauere, hviderussere og tyskere blev sendt i husdyrvogne til fjerntliggende regioner i

Sovjetunionen som Sibirien. Deres rettigheder blev taget fra dem, familier adskilt. Deres ejendom blev konfiskeret.

Sovjetunionen forfulgte ofrene af politiske grunde. 34 % af de deporterede døde på vej til GULAG eller medens de opholdt sig der.

Denne udvisning blev fulgt op af en anden i 1949, og udgør nogle af de mest tragiske sider i lettisk historie.

En russisk oversættelse af bogen "Børn i Sibirien" blev præsenteret sammen med en dokumentarfilm, "Hvor er vores fædre gået hen?" af Dzintra Geka.

Verdens første Auto-følge Sports Drone lavet af Lettisk ingeniører

Nyder du at se eller deltage i ekstrem sport? En gruppe lettiske ingeniører har genopfundet kameramanden. Han hedder AirDog, og flyver.

AirDog er verden's første auto-følge sports quadcopter drone, som transporterer det populære GoPro kamera.

AirDog er klar til at følge dig overalt. Ingen fjernbetjening.

Kontrol færdigheder er unødvendige. AirDog optager data og behandler det med smarte algoritmer. Takeoff og landing er fuldstændig autonome, frigør dig til at fokusere på din præstation.

Den hvide prik er dronen med kameraet som følger personen

NGO'er i Rusland

Foredrag af Anna Sevorian, Excecutive director at EU-Russia Civil Society Forum

1. december 2014 kl. 18-21,
Københavns Rådhus,
Indgang fra bagindgangen ved Brandstationen
Tilmelding til mail@bs-ngo.dk

Foredraget er på engelsk.

Anna Sevorian vil fortælle om NGO'er i Rusland, om strukturen, status og betydningen af civilsamfundet i Rusland. Hun vil give et bud på den rolle civilsamfundet kan have i fremtidens Rusland samt dets rolle i forhold til relationerne mellem Rusland og EU.

Endvidere om NGO'ernes muligheder for at bidrage til håndhævelse af menneskerettighederne.

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte. Vi ser gerne at artikler på engelsk eller lettisk er oversat når vi modtager dem.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Aase Lundbye.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr.
Husstande	350 kr.
Unge under 26 og pensionister	175 kr.
Organisationer m.m.	550 kr.

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@gmail.com
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 jytte@helio.dk
	Aase Lundbye Gustav Esmanns Allé 6 2860 Søborg Kasserer	mobil 2532 0470 aaselundbye@gmail.com
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf. 4710 0195 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød Næstformand	dk. tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@webspeed.dk lettisk tlf. 371 29326966 anitaviz@inbox.lv
	Anda Dyrlund-Parbst Horserød byvej 3 3000 Helsingør Webmaster	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Niels Bendix Knudsen Lille Havelsevej 86 3310 Ølsted Bestyrelsesmedlem	tlf. 6251 2345 mobil 40312345 nbendix@mail.dk
	Peter Fjerring Søndre Allé 6 1.th 2900 2500 Valby Suppleant	mobil 2025 1783 peterfjerring@hotmail.com

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø

Tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,

embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Kaspars Ozoliņš

Tredje Sekretær: Katrīne Ozoliņa

Ambassadør's Sekretær/ Konsulær assistent

Sandra Jurika

House Manager: Kaspars Judzis

Udenrigsministeriets hjemmeside:

www.mfa.gov.lv/dk/copenhagen

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia

Tlf. +371 6722 6210, Fax +371 6782 0234,

rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da

Ambassadør: Per Carlsen

Konsul/Attaché:

+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia

Tlf. +371 67 289 994,

dki@dki.lv, www.dki.lv

Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Anda Dyrlund-Parbst

Kode til at se seneste numre af bladet: [vairalat](#)

KALENDER

- 25. okt. til 7. nov.** KUKS har arrangeret en udstilling i Københavns Rådhus om Heraldik i forskellige lande(Letland udstiller også)
- 21. okt. kl. 17-19** Møde på Ambassaden, ambassadøren fortæller om Letlands aktuelle situation.
- 1. nov. kl. 11.00** Vil der være en guidet rundvisning i udstillingen med Heraldik på Københavns Rådhus og forklaringer og uddybninger af, hvad der kan gemme sig i de forskellige tegn og mønstre. Det er gratis at deltage i rundvisningen, men man skal tilmelde sig på forhånd hos: Susanne@norden-kbh.dk
- 16. nov. søndag** 18. November fest i Kilden Nygårds Plads 31, Brøndbyøster
- 18. nov.** Højtidelighed ved Monumentet, Vestre Kirkegård. Man er velkommen til i november måned, at henvende sig til ambassaden og få oplyst det nøjagtige tidspunkt.
- 1. dec. kl. 18-21** NGO'er i Rusland
Københavns Rådhus, Indgang fra bagindgangen ved Brandstationen
Foredrag af Anna Sevorian, director at EU-Russia Civil Society Forum
Tilmelding til mail@bs-ngo.dk
Se opslaget side 51
- 28. jan. kl. 19.00** Rikke Helms fortæller om sine oplevelser og erfaringer i østlandene i Kilden Nygårds Plads i Brøndbyøster

4 Ryttere fra Prindsens Hverving (Lejre) holder vagt i Talsi under borgmestertalerne. foto J. Lauterbach